

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žiškova, o návrhu Obvodního soudu pro Prahu 4 na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Obvodním soudem pro Prahu 4 a Nejvyšším správním soudem, za účasti žalobce Ing. P. R., zastoupeného JUDr. Jiřím Štanclem, advokátem se sídlem v Klatovech, Čs. legii 172/I, a žalovaných 1) Úřadu průmyslového vlastnictví se sídlem v Praze 6, Antonína Čermáka 2a, a 2) N.-D., a. s., zastoupené JUDr. Vitem Širokým, advokátem se sídlem v Praze 5, U Nikolajky 5, ve věci žaloby o výmaz kombinované ochranné známky, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 10 C 350/2003,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 30. 11. 2001, sp. zn. O 64883, ve věci výmazu kombinované ochranné známky ve znění „r.“ zapsané v rejstříku ochranných známek, je soud ve správním soudnictví.

II. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2003, čj. 7 A 18/2002-36, se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů dne 30. 6. 2006 navrhl Obvodní soud pro Prahu 4, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o pravomoc podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, mezi ním a Nejvyšším správním soudem, ve věci tohoto soudu zapsané pod sp. zn. 10 C 350/2003.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Rozhodnutím Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“) ze dne 26. 6. 2001 byl podle § 25 odst. 4 zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, zamítnut návrh žalobce na výmaz kombinované ochranné známky ve znění „r.“. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí rozklad; o něm rozhodl předseda Úřadu dne 30. 11. 2001 pod sp. zn. O 64883 tak, že se rozklad zamítá a napadené rozhodnutí o zamítnutí návrhu na výmaz ochranné známky se potvrzuje. Zároveň rozhodl, že složená kauce ve výši 2500 Kč se nevrací.

Žalobce napadl toto rozhodnutí předsedy Úřadu dne 11. 2. 2002 žalobou ve správním soudnictví podle ustanovení části páté občanského soudního řádu u Vrchního soudu v Praze. Vrchní soud v Praze v této věci nerozhodl do 31. 12. 2002 a neskončenou věc pak převzal podle § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), k dalšímu řízení Nejvyšší správní soud.

Nejvyšší správní soud o správní žalobě věcně nerozhodl a usnesením ze dne 4. 6. 2003, čj. 7 A 18/2002-36, ji odmítl s poukazem na ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. s

odůvodněním, že rozhodování o ochranných známkách je rozhodováním orgánu veřejné správy o právní věci vyplývající z občanskoprávních vztahů. Současně poučil žalobce o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci usnesení podat v téže věci žalobu podle části páté občanského soudního řádu (ve znění účinném po datu 1. 1. 2003) k soudu příslušnému podle § 249 a § 250 o. s. ř., a o tom, že při dodržení této lhůty mu zůstávají účinky dosud učiněných procesních úkonů zachovány.

Žalobce se tímto poučením řídil a podal u Obvodního soudu pro Prahu 4 ve zmíněné lhůtě žalobu proti Úřadu. Petitem žaloby se domáhal výroku o tom, že kombinovaná ochranná známka ve znění „r.“ se vymazává z rejstříku ochranných známek.

Žalobce rovněž samostatným podáním navrhl Obvodnímu soudu pro Prahu 4, aby postupem podle § 104c odst. 2 o. s. ř. předložil věc zvláštnímu senátu k rozhodnutí. Poukázal přitom na rozhodnutí zvláštního senátu publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu číslo sešitu 8, ročník 2004, pořadové číslo judikátu 276, s tím, že se jedná o precedentní rozhodnutí, z něhož vyplývá závěr, že v dané věci jsou k rozhodování příslušné soudy ve správním soudnictví.

Obvodní soud pro Prahu 4 poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh, aby zvláštní senát rozhodl tak, že k rozhodování v dané věci je příslušný soud ve správním soudnictví.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Právní institut ochranné známky se vyvinul z hospodářské potřeby výrobce nebo obchodníka dosáhnout toho, aby právě jeho zboží (služby) zájemci kupovali nebo si opatřovali a aby toto zboží nebylo zaměňováno s produkcí konkurence. Opatření zboží značkou výrobce nebo obchodníka nemá ovšem smysl bez toho, že tu bude dána záruka, že nikdo jiný nemůže takovou značku použít. Záruku, která by měla praktický smysl, však může poskytnout jen vrchnostenská autorita (veřejná moc). Dnešní podoba průmyslových práv se ostatně vyvinula ze středověkých panovnických nebo vrchnostenských privilegií.

Vznik ochranné známky zajisté reflektuje (také) soukromý zájem jejího budoucího majitele, například proto, že po svém vzniku se známka může stát předmětem právního obchodu a její existence má pro jejího vlastníka hospodářský smysl, nicméně samotné udělení práva průmyslového vlastnictví nijak neztratilo svůj původní charakter veřejnoprávního privilegia, které je udělováno výlučně veřejnou mocí a v zájmu veřejném. Tím je zájem zákazníků či konzumentů zboží a služeb a jejich ochrany před napodobováním, falšováním známek nebo jejich zneužíváním.

V dnešních podmínkách stát může stanovit podmínky, za kterých se smí uchazeč domoci kladného rozhodnutí správního úřadu. Úřad musí sice ochrannou známku zapsat do (veřejného) rejstříku (registrovat), ale musí také přihlášku zamítnout, nejsou-li splněny zákonné podmínky registrace, případně při splnění zákonných podmínek musí známku z rejstříku vymazat.

Právní vztah, který se takovým řízením a rozhodnutím řeší, vzniká mezi přihlašovatelem (při výmazu mezi majitelem známky) a správním úřadem. Takový vztah je vztahem mocenským (v jiné terminologii vertikálním, vrchnostenským); nejde o vztah občanskoprávní (§ 7 odst. 1 o. s. ř.), protože takové vztahy při vrchnostenském autoritativním rozhodování mezi úřadem a stranou nevznikají.

Sama registrace (výmaz) známky tedy není soukromoprávní věc a je nerozhodné, že registrací (výmazem) vznikají nebo zanikají soukromoprávní nároky. Žádná soukromá osoba, se kterou je přihlašovatel (majitel) v rovném postavení, mu nemůže registraci udělit ani mu nemůže známku vymazat. To může učinit jenom správní úřad, který k tomu má zákonnou kompetenci, a může to udělat jen tak, že o tom vydá vrchnostenský správní akt.

Proto tedy i v přezkumném řízení soudním se žalobce nedomáhá žádného svého soukromoprávního nároku, ale jen toho, aby správní úřad o věci rozhodoval podle zákona.

Odůvodnění lze pak pro úplnost uzavřít poznámkou, že rozhodnutí předpokládaná jednotlivými zákony na ochranu průmyslového vlastnictví přesně rozlišují, která rozhodnutí ve věci přísluší činit Úřadu a která soudu (v občanském soudním řízení). Ve věci patentů jsou v pravomoci soudů např. rozhodnutí o tom, komu svědčí právo na patent, stanovení výše odměny za právo na patent, výše licenčních poplatků v případě poskytnutí nucené licence, porušení práv z patentů; ostatní rozhodnutí jsou v kompetenci Úřadu. I takovéto rozdělení – navíc za situace, kdy zákonodárce ani neupravil mechanismus, jímž by se vůbec mohlo dosáhnout zápisu ve veřejných knihách bez toho, že by taková povinnost byla soudem uložena Úřadu, který v řízení podle § 244 o. s. ř. není účastníkem řízení – představovalo pro zvláštní senát jen další podpůrný argument pro toto usnesení.

Z vyložených důvodů proto zvláštní senát vyslovil podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí Úřadu o výmazu ochranné známky do rejstříku ochranných známek náleží soudu ve správním soudnictví.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 téhož zákona zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Nejvyššího správního soudu, které výroku, jímž byla kompetence určena, odporuje.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Nejvyšší správní soud pokračovat v původním řízení o podané správní žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu